

Veszélyhelyzeten túli veszélyek

Veszélyhelyzet ide vagy oda, a mezőgazdaságban nincs megállás. A földeken el kell végezni a tavaszi munkákat, és az állatokat etetni kell. Ebben a helyzetben sem szabad azonban megfeledkezni a gazdálkodást jelentősen hátráltató problémákról. Sorozatban a harmadik évben alakult ki országos aszály, és az afrikai sertéspestis, valamint a madárinfluenza veszélye sem múlt még el. A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége ezekről a problémákról is rendre jelzést kap tagságától. Oláh Endre főtanácsossal és Csósz Tibor munkatárssal elemeztük a problémákat.

A klímaváltozás ebben az esztendőben is ugyanúgy érezteti hatásait, mint az előző években. Miként tavaly, úgy idén sem érkezett elegendő csapadék még kora tavasszal sem. Míg az őszi vetést optimálisnak mondható magágyba sikerült elvégezni, és a legtöbb állomány jó kondícióban nézhetett a tél elébe, addig a napraforgó és a tavaszi gabonák vetése már nem élvezhettek hasonlóan kedvező körülményeket.

Nem lehet megfeledkezni arról sem, hogy a virágzás alatt vissza-visszatérő reggeli fagyok megtizedelték a gyümölcsösöktől várható termés mennyiségét. A MOSZ információs rendszere szerint az ország keleti részén vannak olyan gyümölcsösök, ahol a többszöri fagy miatt 100 százalékos a fagykár. Ez nemcsak a barack, hanem a szilva, a meggy, a cseresznye, a körte és az alma termésmennyiségében is érződik majd.

Április végére az ország szinte minden részében lecsökkent a talajok felső 50 cm-es tartományának víztartalma. A tavaszi fejtárgyázáskor kijuttatott granulált műtrágya a szárazság miatt még mindig látható itt-ott, amiből az következik, hogy a hasznosulása csak a töredéke lehet az elvártaknak. A repceállományokra jellemzően szemmel láthatóan fejletlenebbek a megszokottnál, jelentette ki Csósz Tibor.

Április 20-án az ország egész területére tartósan vízhiányos időszakot hirdettek. Tavaly jelent meg az a rendelet, amely lehetővé teszi, hogy tartósan vízhiányos időszakban vízjogi engedély nélkül rendkívüli öntözési célú vízhasználathoz folyamodjanak a gazdák, ennek keretében hektáronként 120 milliméter vizet lehet kijuttatni egy hónap alatt.

A kelőfélben lévő állományok szintén várják az esőt, hogy tovább fejlődhessenek a vegetatív fázisban. Ha a csírázás és a kelés

után nem kap csapadékot a tavaszi vetés, visszafordíthatatlan károkat szenvedhetnek az állományok, mondta Csósz Tibor.

Az állattenyésztők egy részének nemcsak a koronavírus-járvány munkaerőre, beszerzésre és logisztikára gyakorolt hatásaival, hanem a piaci krízis mélyülésével és egyéb, az állatállományokat veszélyeztető kihívásokkal is meg kell küzdeni, például az afrikai sertéspestissel (ASP) vagy a madárinfluzával, mondta el Oláh Endre.

A sertésstartók az utóbbi hetekben drasztikus árcsökkenést voltak kénytelenek elszenvedni. Ennek hátterében az ASP és a koronavírus-járvány hatásainak összeadódása, valamint egyes feldolgozók magatartása is szerepet játszott. A termelők megsegítése érdekében a MOSZ számos javaslatot tett az Agrárminisztériumnak. Ezeknek köszönhetően egyszerűsödött és felgyorsult a kártalanítás és rendeződött az áfafizetési kötelezettség ügye. Megkésve, de végre kiírták a baromfi- és sertésstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztését szolgáló VP-felhívásokat is. Talán a vaddisznó-állomány gyérítésének ügyében is lesz végre elmozdulás, ugyanis az országos főállatorvos 2/2020-as határozatában növelte a diagnosztikai célú kilövések számát, valamint lehetővé tette külső segítség igénybe vételét is, jelentette be Oláh Endre.

A hazai vaddisznóállomány ASP-ferőtözöttsége miatt fontos exportpiacainkat veszítettük el. A kieső piacok helyét idővel sikerült betölteni, ugyanis az európai piac „felszívta” a magyar sertéshúst, mert a kínai kereslet miatt az unió exportja meredeken emelkedett. A koronavírus-járvány következtében azonban jóval nehezebbé vált a kivitel, és emellett a szállodák és éttermek húskereslete is a töredékére zuhant.

Ebben a helyzetben egyes hazai fel-

vásárlók úgy igyekeznek csökkenteni a költségeiket, hogy a szerződésben rögzítettnél alacsonyabb árfolyamon fizetik ki a termelőknek sertéseik ellenértékét – vagyis gyakorlatilag a gazdálkodókra hárítják veszteségeik egy részét. Azon túl, hogy ez súlyos szerződésszegés, ami ellen a hatóságoknak is fel kellene lépniük, olyan jogbizonytalanságot teremt, aminek a jövőre nézve is rendkívül károsak lehetnek a hatásai.

A baromfiágazatban idén már januárban is pusztított a madárinfluenza, és márciusban újra megjelent. Azóta leginkább Bács-Kiskun és Csongrád megyében okoz komoly károkat. A vándormadarak éves vonulása miatt az ágazat folyamatosan veszélyeztetett, csak a káresemények száma és kiterjedtsége változik. A madárinfluenza megjelenése miatt sok ország teljes vagy részleges kereskedelmi korlátozást vezetett be Magyarországgal szemben élő állatokra és baromfitermékekre. A kereslet visszaesése ebben az ágazatban is a termelői árak esését hozta.

A fagykárak által sújtott gyümölcsstermesztőknek és a számos kihívással küzdő állattartóknak ebben a helyzetben határozott és érdemi kormányzati segítségre van szükségük. Ki kellene terjeszteni rájuk a szociális hozzájárulásiadó-kedvezményt és a munkáltatók által fizetett közterhek elengedését, foglalkoztatási támogatást kellene nyújtani nekik és helyzetbe kell hozni a hazai alapanyagból készülő termékeket a kereskedelmi forgalomban. A sertéságazatot érdekében fel kell lépni a feldolgozók erőfölénnyel való visszaélése ellen, a zöldség-gyümölcs ágazat megsegítése érdekében pedig átmenetileg fel kellene függeszteni az idénymunkához és az alkalmi munkához kapcsolódó közteher-fizetési kötelezettségeket, mondta a főtanácsos.

H. Gy.